

תצוה (104)

המלב"ם מפרש: "וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ", כל דיבורי האדם צריכים להיות דיבורים של קדושה. והן הן דברי הגר"א באיגרתו: אבל העיקר לזכות לעולם הבא, בשמירת פיו, וזהו יותר מכל התורה והמעשים, כי הפה קודש קדשים.

ספר "חי ראובן"

וּפְרַת תְּשַׁאת תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל הַכַּפְּרִים (כט, לו)
כפרת המזבח, הוצרך, שמא התנדב איש דבר גזל במלאכת המשכן והמזבח (רש"י)

"גזול", אין הכוונה שאדם גנב דבר ותרם אותו לבית המקדש. אלא הוא תרם, והגנבה היא בכך שתרומתו נעשתה בגלל אילוצים שונים, כלחץ חברתי וכדומה, ולא מהלב. נכון שבסופו של דבר, אחר שתרם את תרומתו לבית המקדש, שמח על כך גם בליבו, אך באותה שעה הנתינה לא היתה בלב שלם. ועל כך ניצרכת לו כפרה. יש להוסיף: כתוב ב**זוהר הקדוש**: שכאשר אדם עושה מצוה היא עולה לעולמות העליונים ומכריזה ואומרת: "פלניא עבד יתי, ומפלניא אנא". ולכאורה, איזה צורך יש לומר זאת פעמים? ולפי מה שכתבנו, זה מובן: המצוה אומרת: "פלניא עבד יתי", עשה אותי. אך עדיין יש להסתפק שמא הכריחוהו לעשותה, על זה מוסיפה המצוה ואומרת: "ומפלניא אנא", הוא יזם את עשיית מצוה זו. ולא עשאה מחמת שאחרים הכריחוהו לעשותו.

ספר "זמרת האור"

כָּל הַנֶּגַע בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ (כט, לז)

פסק השו"ע (או"ח סימן קא, ס"א): המתפלל צריך שיכוון בכל הברכות, ואם אינו יכול לכוון בכולם לפחות יכוון באבות, ואם לא כוון באבות אף על פי שכוון בכל השאר יחזור ויתפלל.

כתב הרמ"א בשם הטור: והאידנא אין חוזרין בשביל חסרון כוונה שאף בחזרה קרוב שלא יכוון אם כן למה יחזור. וצריך להבין, במה נשתנה ברכת "אבות" שרק בה הכוונה היא לעיכובא, לעומת שאר הברכות שאין הכוונה מעכבת בהן? פירש ה"נודע ביהודה" הגמרא במסכת זבחים (פד.) לומדת ממקרא זה "כָּל הַנֶּגַע בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ", שכל שפסולו בקודש, אם עלה לא ירד והקודש מקבלו, ואילו כל אשר אין פסולו בקודש, אם עלה ירד, ואין הקודש מקבלו. נראה שהוא הדין בתפילה, אם התחיל את עבודת התפילה בקודש, כלומר בכוונה, ולאחר מכן התבלבלה מחשבתו ונפסלה תפילתו

בזכות הצדקה יזכה למלבושי כבוד רוחני
וְעֲשִׂיתָ בְגָדֶיךָ... לְכָבוֹד וּלְתִפְאֳרָת (כח, ב)

הנה הרודף אחר צדקה וחסד, זוכה לעתיד לבוא למלבושי כבוד רוחניים, וכמו שכתוב (איוב כט, יד) "צדק לבשתי וילבישני", וכל מה שמרבה אדם בתורה ובגמילות חסדים, כן יגדל כבודו במלבושי כבוד ויקר, ואלה שלא זכו לעסוק בתורה ובגמילות חסדים, אמרו עליהם ב**זוהר הקדוש** (משפטים) שהם נשמתין ערטילאין דלא עיילי לפרגודא דמלכא- ותרגומו: נשמות ערומות שלא יזכו להיכנס למחיצת המלך.

רב עובדיה יוסף זצ"ל בספרו "משוש תבל"

התורה מבררת לאדם את דרכו

וְעֲשִׂיתָ חֻשָּׁן מִשְׁפָּט מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב כְּמַעֲשֵׂה אֶפֶד.... (כח, טו)
משפט שמברר דבריו (רש"י)

משפטי התורה מבררים לאדם את כל עניניו בין אדם לחבירו, כך שישאר בלי שום ספקות, ועיקר התורה הוא משפט: משל למטרוניתא שהיתה מהלכת הזין מכאן והזין מכאן והיא באמצע כך התורה דינין מלפניה ודינין מאחריה והיא באמצע (שמו"ר ל, ג). בירור זה הוא הכרחי לכל באי עולם, שהרי עולם הזה נקרא עולם מלשון העלמה, שכן יש בו מקום לטעויות רבות, גם הגוף עם היצר גורם לאדם עירפול רב, כמו שאמרו חז"ל "תשת חושך ויהי לילה", זה העולם הזה הדומה לילה (ב"מ, פג) ביאר הרמח"ל "במסילת ישרים" (פ"א) שהחושך גורם לאדם שני מיני טעויות, או שאיננו רואה כלל, או שרואה אדם ונדמה לו שהוא עמוד ולהיפך, לכן דרך רשעים כאפילה לא ידעו במה יכשלו, שכן הם סוברים שהרע הוא טוב ממש והטוב כאילו רע. התורה מאירה לאדם את העולם ומראה לו אורחות חיים ברורים בכל המצבים שעלול להמצא בתוכם, כך רצה הקב"ה וכך העמיד את הבריאה של שית אלפי שנים שנברר את העולם בתכלית הבירור בכח תורתנו הקדושה, עד שכל מה שאדם עושה בעולם הוא בגדר רצונו יתברך.

ספר "לתתן עליון" בשם רב וולבה בעל "עלי שור"

וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ... וּבְצִאתוֹ וְלֹא יָמוּת (כח, לה)

מי שמשכיל להשתמש בכח הדיבור שלו בצורה נכונה, הריהו זוכה ל"וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ", כשהוא ניגש להתפלל הקב"ה שומע את תפילתו. מוסיף ה"חפץ חיים": "בְּצִאתוֹ וְלֹא יָמוּת", אדם השומר פיו ולשונו וכל דיבורו כראוי וכיאות, הריהו זוכה לצאת מן העולם בלא מיתה, "צדיקים במיתתם קרויים חיים" (ברכות יח:).

סקנה התירו. וכן אסור ללמוד או להתפלל או לומר תהלים ולעייין בספרים אלא יש לעמוד בשתיקה ולכוון לברכה, ואין צריך לומר ששיחה בטילה הוא עון פלילי ומתלוץץ מהברכה ח"ו. ואף אם אינו מתפלל במנין זה והוא כבר שמע ברכת כהנים במנין שלו, מ"מ אסור כל הנ"ל זולת אם לומד תורה בעיון וההפסקה תגרום להפרעה בהמשך לימודו דאז אין חייב להפסיק אם כבר שמע ברכת כהנים במנין שהתפלל בו.

פסקי תשובות חלק ב'

פתגם: אין זה בושה להיראות בפני חבר גם בדמעות

ספר "שמלחה"

חקירה: כל תגרע במצוות

עובר רק כשמקיים את המצוה בגירעון, או גם כשמבטל את המצוה לגמרי (טורי אבן ראש השנה טז. סוף ד"ה ותוקעין, וקובץ שיעורים ח"ב לג-ז)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: המקום ימלא חסרונך

פלוגי נתמנה לרב בעיר גדולה, שיגר לו אחד מנכבדי הקהל איגרת ובה הפליג בתארים ארוכים: הגאון הגדול, החכם הנודע לתחילה, ועוד ועוד. שאלוהו לאותו נכבד: מה ראית להפליג כל כך בשבחיו של רב זה ולכנותו בתואר גאון גדול? והלא רחוק הוא מגאונות? השיב הלה ואמר: המקום ימלא חסרונך. כיון שנתמנה זה לרב בעיר גדולה, הרי המקום מחייב להרבות עליו תוארי כבוד.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קמ)

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, צדוק בן מרים, ויקטור חי בן יקוטה, שמחה ג'וזת בת אליז. זרע של קיימה לדינה בת זהרה אנריאת. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, חוה בת צביה, מיה בת רחל.

בקודש, אזי הקודש מקבלו ואין צריך לחזור ולהתפלל. אבל אם תיכף בתחילת תפילתו לא כוון ליבו, הרי אין פסולו בקודש ותפילתו אינה מתקבלת, לכן מעיקר הדין צריך לחזור להתפלל.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

בין כפרה אחת בשנה שגם מקדשת, לגל שנתלש ונפל על האדם.

וְכַפֵּר אֶהְרֶן עַל קַרְנֹתָיו אֶחַת בַּשָּׁנָה מִדָּם תִּשָּׂאת הַכֹּהֲנִים אֶחַת בַּשָּׁנָה יִכַּפֵּר עָלָיו לְדַלְתֵיכֶם (ל. י')

ידוע מאמרו של רבי עקיבא (יומא פה:): מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל. ומכאן שיום הכיפורים הרי הוא כמקוה לישראל. אך הנה, במקוה יש שני אופני טהרה: האחד, כאשר האדם המיטהר נכנס אל תוך המקוה וטובל בה, וכך ניטהר. והשני, כפי שמצאנו במשנה (מקוואות ה, ו): גל שנתלש ובו ארבעים סאה, ונפל על האדם ועל הכלים, טהורים, וכאן המקוה מטהרת את הטמא על ידי נפילתה עליו. ויש נפקא מינה בין שני אופני הטהרה הללו: כאשר האדם טובל במקוה, הרי הוא טהור לכל דבר, אך גל שנתלש אינו מטהר אלא לחולין, אבל לא לקדשים. (חולין לא.)

והנה, אמרו חז"ל (שבת לב): עלה למיטה ונפל (פירוש רש"י: שחלה הרבה וצריך לעלות וליפול למשכב), יהי דומה בעיניו כמו שהעלוהו לגרדום וכו', ואם יש לו פרקליטין גדולים, ניצול, ואם לאו, אינו ניצול. ואלו הן פרקליטין של האדם: תשובה ומעשים טובים. עוד אמרו חז"ל (נדרים מא.) אין החולה עומד מחליו, עד שמוחלין לו על עוונותיו.

נמצא, אם כן, שגם לאדם יש שני מקוואות של טהרה: האחד, יום הכיפורים שהיא מכפרת עם התשובה, והשני, גל מגלי הזמן שנתלש ונפל על האדם, חלילה, בדמות איזה מקרה רע על גופו או על הכלים, ואף כאן הוא נטהר, אך רק לחולין ולא לקדשים, דהיינו: רק ביום כיפור כששב בתשובה מקבל קדושה, אבל לא באמצע השנה. הוא אשר רמז הפסוק ודרשו חז"ל: שכפרה זו לא תהיה אלא אחת בשנה, ביום הכיפורים ולא חלילה שתבאנה צרות באמצע השנה, בבחינת "גל שנתלש ויהיה" יום הכיפור באמצע השנה "

ספר "שלל לא יחסר" בשם הגאון ר' ישראל יהונתן ירושלימסקי

הלכה: ללמוד או להתפלל באמצע ברכת כהנים

כתב השו"ע (או"ח סימן קכח סכ"ז): בשעה שמברכין אין לומר שום פסוק אלא ישתקו ויכוונו לברכה וכו' והפסקי תשובות (אות סב) כתב: והכוונה על הפסוקים הכתובים במסכת סוטה (לט:), ומובא בסידורים אחרי כל תיבה ותיבה, אך תפילת הריבוננו של עולם וכו' על חלומות מותר לומר כמ"ש התוספות (שם מ.), דמשום

